

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Lisäselvitys hallintovaliokunnalle liittyen hallituksen esitykseen HE 253/2020 vp

Hallintovaliokunta pyytää tilastoja siitä, kuinka paljon työvoiman hyväksikäyttöön syyllistyneitä ulkomaalaisia työnantajia karkotetaan Suomesta.

Valitettavasti pyydetyistä aiheista ei ole mahdollista saada tilastotietoa. Maahanmuuttoviraston tilastot perustuvat ulkomaalaisasioiden käsittelyjärjestelmä UMassa olevaan rakenteelliseen tietoon, eivätkä tiedot karkottamisen perusteina olleista rikoksista ole sellaisia. Tilastot saadaan ainoastaan sillä tarkkuudella, perustuuko karkottaminen ylipäänsä rikoksiin. Jos tietyssä tapauksessa halutaan tarkistaa, mihin rikokseen/rikoksiin karkottamispäätös on perustunut, täytyy asia yleensä tarkistaa manuaalisesti päätösasiakirjasta.

Maahanmuuttoviraston tuntuma on kuitenkin sellainen, etteivät tähän perustuvat karkottamiset ole erityisen yleisiä ja tyypillisiä. Puhuttaneen yksittäisistä tapauksista. Tarkemmat syyt kyseiseen tilanteeseen eivät ole Maahanmuuttoviraston tiedossa.

Lakitasolla voidaan sinänsä todeta, että ihmiskauppa (rikoslain 25 luvun 3 §), törkeä ihmiskauppa (rikoslain 25 luvun 3 a §) ja kiskonnantapainen työsyryntä (rikoslain 47 luvun 3 a §) voivat olla kolmannen maan kansalaisen karkottamisen perusteina. Ulkomaalaislain 149 § 1 momentin 2 kohdan mukaan yksittäinen rikos voi olla karkottamisen perusteena, jos rikoksesta säädetty enimmäisrangaistus on vähintään yksi vuosi vankeutta, mikä edellä mainituissa täyttyy. Jos rikoksia on useita, vastaavaa rajaa ei ole. Näin ollen myös työsyryntä (rikoslain 47 luvun 3 §) voi olla osa karkottamisperustetta muiden rikosten kanssa, vaikka sen enimmäisrangaistus on kuusi kuukautta vankeutta.

Vaikka edellä mainittu karkottamisperuste tietyssä tapauksessa täyttyisi, on asiassa vielä huomioitava muun muassa ulkomaalaislain 146 §:n mukainen kokonaisharkinta, lain 6 §:n mukainen lapsen etu sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan mukainen perhe-elämän suoja. Näiden vaikutus on korostetun tapauskohtainen, mutta yleisellä tasolla voitaneen todeta, että esimerkiksi ihmiskauppaan syyllistymistä pidettäisiin painavana perusteena karkottamiselle myös kokonaisharkinnan ja muiden mainittujen kannalta. Lisäksi on mahdollista, että ulkomaalaislain 147 §:n mukainen ehdoton palautuskielto estää karkottamisen, mutta tämä on poikkeuksellista.

Erityisasiantuntija

Pekka Lindroos

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.
Maahanmuuttovirasto 25.03.2021 klo 13:34. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.